

ВПЛИВ ЯРУСА КЛІТКОВОЇ БАТАРЕЇ ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА РІСТ МОЛОДНЯКА ПТИЦІ РІВНОАГОВИХ УГРУПОВАНЬ

П.С.ПРОКОПЕНКО – к.вет.н., доцент,

Н.П.ПОНОМАРЕНКО – к.с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ

Для утримання курей яєчного напрямку продуктивності в нашій країні і за її межами в основному використовуються трьох- і дволярські кліткові батареї.

Дослідниками вивчався вплив ярусності на продуктивність несучок в основному при виробництві харчових яєць. Різниця між ярусами в освітленості, температурі, концентрації шкідливих газів, площі оглядового простору, наявності суцільного даху як потенційного сховища – весь цей комплекс факторів, за даними різних авторів (Белов Л.М., Яйлоян А.П., Євдокименко І.К., 1982; Якубовский В.І., Журавльов В.І., 1989; Bryan J.R., 1987; Jackson M.E., Waldroup I.W., 1987), впливає на яєчну продуктивність та збереженість птиці. Виходячи з положення, що всі ці фактори, зумовлюючи розбіжності зоогієнічного характеру та впливаючи на поведінку, мають впливати на ріст птиці, простежили особливості росту курей різних класів розподілу за живою масою в 4-місячному віці при утриманні на різних ярусах (верхньому, середньому, нижньому) кліткових батарей.

З цією метою птицю кросу "Прогрес" в 4-місячному віці розподілили за масою на три класи M^- , M^0 , M^+ на підставі індексу нормованого відхилення. Контролем слугувала птиця, несортвана за живою масою. Кури кожної групи (M^- , M^0 , M^+ і контрольної) були рівномірно розподілені при посадці між ярусами кліткових батарей БКН-3 для вирощування, що надало можливість простежити вплив яруса утримання на подальший ріст птиці.

Виявлено особливості зміни живої маси з віком у курей різних класів розподілу в залежності від яруса утримання (табл.1).

Серед птиці класу M^- різниця за масою між ярусами починає проявлятися в 6-7-місячному віці; в 8 місяців вона нівелюється, потім проявляється знову і до 12-місячного віку – відмічено значні розбіжності за рівнем живої маси між групами, розміщеними на різних ярусах. Найнижчі значення виявилися у курей середнього яруса.

Відмінності за живою масою серед птиці класу M^0 різних ярусів утримання починають проявлятися з 6-місячного віку і в подальшому вони посилюються. Найвищу живу масу має птиця посаджена на середньому ярусі, а різниця між птицею нижнього і верхнього ярусів (яка має значно нижчу живу масу) не достовірна.

Птиця М⁺ найбільше реагує на ярус батареї, і вже через місяць після розсадження кури з нижчого яруса мають живу масу в середньому на 214...218 г менше, ніж птиця середнього і верхнього ярусів відповідно. З віком це відставання зменшується, і кури нижнього яруса починають перевершувати птицю з інших ярусів за живою масою.

Серед птиці контрольної групи вищі показники живої маси в кінці періоду експлуатації відмічено при утриманні птиці на середньому ярусі (2000 г), які не достовірно перевищують значення живої маси курей нижнього яруса (1933 г). Найнижчу живу масу мала птиця, що вирощувалась на верхньому ярусі (1883 г).

Методом дисперсійного аналізу встановили вплив живої маси при посадці птиці в кліткові батареї (у віці 4-х місяців) з урахуванням яруса утримання на наступну живу масу в 7-, 9- та 12-місячному віці.

Встановлено (табл.2) суттєвий високовірогідний вплив ($P < 0,001$) вищеозначених чинників на мінливість значень живої маси птиці – 25,45%, 33,82%, 45,59% відповідно в 7-, 9- та 12-місячному віці ($\eta^2 = 0,2545$, $\eta^2 = 0,3382$, $\eta^2 = 0,4559$ відповідно). Вплив живої маси при розподілі та яруса утримання на наступний рівень живої маси збільшується до 9-місячного віку і утримується до 12-місячного віку приблизно на однаковому рівні. Частка впливу класів за рівнем живої маси при сортуванні складала в 7-місячному віці – 12,70% (кореляційне відношення $\square = 0,36$, $P < 0,001$), в 9 місяців – 18,08% ($\square = 0,43$, $P < 0,001$), в 12 місяців – 19,62% ($\square = 0,44$, $P < 0,001$). Вплив яруса утримання виявився значно меншим, особливо в 7-місячному віці – 2,16% (недостовірний); в 9- та 12-місячному віці сила впливу цього фактора – 7,83% і 7,47% ($\square = 0,28$ та $\square = 0,27$ відповідно) і вірогідним ($P < 0,05$). До кінця періоду експлуатації значно підвищився і став достовірним ($P < 0,01$) вплив взаємодії маса в 4-місячному віці x ярус утримання – з 7,90% до 18,50% відповідно в 9- та 12-місяців (при кореляційному відношенні $\square = 0,28$ та $\square = 0,43$ відповідно).

Отже, врахування живої маси курей в 4-місячному віці при посадці її в кліткові батареї на певний ярус має суттєвий вплив на значення живої маси при подальшому вирощуванні та сприяє підвищенню її рівня.

Таблиця 1 – Жива маса птиці в залежності від яруса кліткової батареї, г

Групи	Клас розподілу	Жива маса при розподілі	Ярус утримання	Вік птиці, місяці							
				5	6	7	8	9	12		
рівно-вагові угруповання	М ⁻	813,4±5,8	верхній	1103±34	1498±49	1680±49	1683±72	1730±81	1967±88		
			середній	1092±49	1424±51	1582±21	1640±39	1690±61	1850±76		
			нижній	1144±35	1370±62	1575±74	1632±127	1791±125	2033±183		
	М ⁰	981,8±4,8	верхній	1306±25	1452±48	1666±46	1970±62	1866±103	1900±63		
			середній	1357±23	1538±34	1730±62	1730±69	2048±95	2183±110		
			нижній	1337±35	1495±30	1696±44	1827±44	1803±70	1866±111		
М ⁺	1157,7±8,5	верхній	1556±96	1607±58	1680±30	1730±66	1788±40	1967±128			
		середній	1552±30	1714±43	1865±72	1975±95	2043±112	2300±58			
		нижній	1338±49	1524±51	1915±48	2050±68	2150±87	2494±74			
контрольна		967,7±22,9	верхній	1253±76	1544±62	1676±48	1727±76	1830±82	1883±139		
			середній	1095±67	1492±59	1683±57	1742±42	1753±41	2000±73		
			нижній	1261±76	1520±49	1616±58	1740±78	1805±95	1933±106		

Результати наших досліджень узгоджуються з поданими М.А.Асріяном, Н.Н.Меріновим [1988], які, розміщуючи курчат 5-тижневого віку в залежності від їх живої маси на різних ярусах кліткових батарей, отримали найкращі результати вирощування та підвищення живої маси в середньому на 1,6% при утриманні на нижньому ярусі курчат з низькою живою масою, на середньому ярусі – з середнім рівнем живої маси та на верхньому – відповідно з великою.

Таблиця 2 – Дисперсійний аналіз мінливості живої маси птиці в різному віці

Джерело мінливості	Сила впливу, η^2	Число ступенів свободи, ν	Варіанса, σ^2	Достовірність впливу фактора, F
В віці 7 місяців				
Жива маса птиці в 4-місячному віці (A)	$12,70 \times 10^{-2}$	2	$3,29 \times 10^5$	8,40****
Ярус кліткової батареї (B)	$2,16 \times 10^{-2}$	2	$0,56 \times 10^5$	1,43
Взаємодія факторів A x B	$10,59 \times 10^{-2}$	4	$1,38 \times 10^5$	3,51*
Організовані фактори	$25,45 \times 10^{-2}$	8	$1,65 \times 10^5$	4,21****
В віці 9 місяців				
Жива маса птиці в 4-місячному віці (A)	$18,08 \times 10^{-2}$	2	$5,54 \times 10^5$	8,61****
Ярус кліткової батареї (B)	$7,83 \times 10^{-2}$	2	$2,39 \times 10^5$	3,73*
Взаємодія факторів A x B	$7,90 \times 10^{-2}$	4	$1,21 \times 10^5$	1,88
Організовані фактори	$33,82 \times 10^{-2}$	8	$2,59 \times 10^5$	4,02****
В віці 12 місяців				
Жива маса птиці в 4-місячному віці (A)	$19,62 \times 10^{-2}$	2	$4,87 \times 10^5$	8,11****
Ярус кліткової батареї (B)	$7,47 \times 10^{-2}$	2	$1,85 \times 10^5$	3,09*
Взаємодія факторів A x B	$18,50 \times 10^{-2}$	4	$2,29 \times 10^5$	3,83**
Організовані фактори	$45,59 \times 10^{-2}$	8	$2,83 \times 10^5$	4,71****

Зважаючи на отримані розбіжності за живою масою внаслідок розподілу птиці за різними ярусами кліткової батареї та за результатами дисперсійного аналізу, пропонується висаджувати на вирощування птицю в віці 4-х місяців з низькою живою масою на нижній ярус кліткової батареї; щодо курей з середньою та великою живою масою, то, враховуючи співвідношення між птицею різних класів розподілу (M^- , M^0 , M^+) в 4-місячному віці, вважаємо доцільним модальний клас розсаджувати на середньому або верхньому ярусі, а курей класу M^+ – розподіляти між ярусами, віддаючи перевагу нижньому та середньому.